

Zenés áhitatok Erdélyben

Szerző Administrator
2009. szeptember 25.
Utolsó frissítés 2009. október 09.

Rendkívüli élményben lehetett része annak, aki múlt vasárnap a délelőtti szentmise után nem sietett el a csíksomlyói kegytemplomból. Miután Bőjte Csaba népviseletbe öltözött pártfogoltjai kivonultak a templomból, Szvorák Katalin állt a mikrofonhoz. A Felvidéken született népdalénekes ezúttal egyházi énekeket énekelt. Gyönyörű hangja, átéléssel teli előadása hitet erősített.

Képek>>

Az előadás után a ferences kolostor társalgójában beszélgettünk kulturális kincseinkről és az élet dolgairól.

- Közel áll egymáshoz a népdal és az egyházi ének. Önnek melyik volt előbb?
- Valamikor nem volt éles határ a népdal és az egyházi énekek között. Ha az Éneklő egyház népénektárat fellapozzuk, láthatjuk, hogy nagyon sok olyan egyházi énekünk van, amelyiknek a forrása népi. A kor közkedvelt dallamait, a népdalokat is felhasználta az egyház, és ez nagyon jó volt így. A hívek megtanulták ezeket az énekeket, így azok gyönyörűen megmaradtak több évszázadon keresztül. Mindig a legértékesebb maradt meg a népdalban is. Számomra a népdal volt előbb, illetve nem is egészen. Gyerekkoromban az egyházi énekeket ismertem. Volt egy időszak, amikor eltávolodtam tőlük, de aztán újra megtaláltam. Rájöttem, nekem ez az utam, hogy ezt is föl kell vállalnom, mert az élet teljességéhez ezek is hozzátartoznak. Az emberek kezdik elfelejteni, és kezdenek elfelejteni énekelni is, nemcsak imádkozni. Ezek annyira csodálatos, több száz éves dallamok, hogy vérzene a szívem, ha elfelejtődnének. Én csak egy láncszem vagyok ebben a folyamatban, de nagyon fontos nekem, hogy főlvállaljam ezeket az énekeket is.
- Amelyeket hit nélkül nem lehetne így énekelni.
- Hit nélkül nincs is ének.
- Gyerekkorából hozza a hitét?
- Igen. Nagymamám nagyon erős katolikus volt. És hát a mindennapi életünkben az imának helye volt. Amikor megszólalt a harang, rögtön keresztet vetettek, a kenyér fölvágásánál is keresztet vetettek, ez a mindennapok természetes részét képezte. Volt az én életemnek egy mélypontja, nagyon súlyos betegség, ami rádöbentett, hogy mi adhat erőt.
- Az éneklés is segít a nehéz percekben?
- Az ének nagyon sokszor segít, ezt én magam is megtapasztaltam. Hihetetlen ereje van. Az éneklést nem véletlenül találta ki az ember. Általa a mennyekbe juthatunk. Amikor elkezdek énekelni, minden megszűnik, tér, idő, sokszor mintha más dimenzióban élnék. Különösen, amikor ezeket az egyházi énekeket éneklek, egy megtisztulási folyamat része vagyok én is. Egy-egy koncert felér egy gyónással. A legmélyebbről fakadó, súlyos gondolatok vannak ezekben az énekekben, a kételkedő ember gondolatai is benne vannak, a mi kicsinységünk, porszemvontunk. Fantasztikus ajándék, hogy tudunk énekelni, gyógyító ereje van az éneklésnek. Nem is olyan rég készítettem egy albumot agyvérzéses betegek gyógyítására, Dúdoló címmel. Logopédusok kértek meg, hogy szólóban énekeljek közismert népdalokat, egyházi énekeket. Kevés szöveggel énekelem őket, sok-sok dúdolással. Bizony, én magam is tapasztaltam, amikor a budapesti Rókus Kórházban a betegeknek föltették ezt a CD-t, az az ember, aki nagyon nehezen tudott beszélni az agyvérzés következtében, énekelni tudott. Mert az agyféltekében máshol van a zenei memória, és máshol a beszédközpont. Félelmetes volt, hogy minden erejét összeszedve értelmesen tudott énekelni, és még könnyebb volt a dolga, amikor velem énekeltem, és segítettem. Érzelmileg bizonyára a jelenlétem is segítette.
- Gyönyörű régi egyházi énekeinket a fiatalok egy része nem ismeri. Ők a gitáros miséken érzik jól magukat, és közben elszakadnak egy fontos hagyománytól.
- Én szomorú vagyok emiatt, mert úgy érzem, hogy mi magunk felhígítjuk az értékeinket ezáltal. A gitáros misének is helye van, de nagyon kellene tudatosítani magunkban, hogy ezek a régi énekeink az igazi magyar értékek. Fiatalokkal is foglalkozom, tanítom a népénekeket is. A gyerekek igénylik ezeket. Tehát nagyon komolyan odafigyelve, tudatosan meg kell találni az utat a gyerekekhez. Annyi szenny vesz körül bennünket, s annyi minden föl van hígítva, el van értéktelenedve, hogy éppen ezért tudatosan kellene felvállalni az értékek továbbadását.
- Mennyire van keret, lehetőség az iskolában, felsőoktatásban megtanítani a gyerekeknek, fiataloknak népénekeinket?
- Egyre kevesebb. Én művészeti nyugdíjasként tanítok, és januártól csökkenteni fogják az óraszámomat. Minimálbérért dolgozhatom, ha a nyugdíjamat meg akarom tartani. De a gyerekek igénylik ezt a fajta figyelmet, és nagyon hálásak tudnak lenni! Sok a tehetséges gyerek, aki elkallódhat, ha nem figyelünk rá.
- Úgy látom, az éneklés mellett fontos Önnek a tanítás is.
- A tanítás fantasztikus élményt és erőt adott a munkám során, legalább annyit, mint a koncertezés, ha nem többet. Rengengeteg tanuló a gyerekektől. Szeretni kell őket, ez az alapja. Ha az ember elfogadja őket a kis hibáikkal együtt, akkor nagyon könnyű velük dolgozni és együttműködni.
- Felvidékről származik. Van-e kapcsolata az otthonnal?
- Hogyne, öcsémék ott élnek Losonc mellett, Füleken. Sajnos, a szüleim már nem élnek, egymás után mentek el hat hét alatt. Az anyaországban néha nehéz, pedig hát harminc éve élek ott, de nem mindig ugyanazt értjük a szavakon, mint az itteniekkel. Felvidéki magyarként Erdélyben itthon érzem magam, mert ugyanazok a problémáink, ugyanaz érint meg.

Hargita Népe, 2009 szeptember 25. Takács Éva

Az erdélyi Háló vezetője Sebestyén Ottó jezsuita atya. Irányításával új programok váltak rendszeressé: bűnbánati liturgiák, amelyeket a bogozők plébániai szinten szerveznek, de rendszeresek a hálós sportvetélkedők is. A Háló tulajdonképpen biblikus jelkép. Jézus sokszor beszél róla: „emberek halászaivá teszlek titeket”, „evezz a mélyre, és vesd ki a hálót”, „hagyd el a hálót, és kövess engem”. A háló nem cél, hanem eszköz. Ennek megfelelően az élet teljességét igyekeznek tükrözni, és megjelennek benne a különböző lelkiségek, plébániai közösségek, szerzetesek és világi papok, egyházi emberek és civilek. A mozgalom tulajdonképpen találkozásokra épül. A találkozókra az elmélyülés mellett a vidámság és játék, mulatság is jellemző.

Ilyen találkozónak ad helyet mától vasárnapig a csíksomlyói Jakab Antal Tanulmányi Ház. Ma délután hatkor szentmise nyitja a Háló-találkozót, este pedig Szvorák Kati népdalénekes tart zenés áhítatot. Holnap Jitianu Liviu teológiai tanár tart előadást Főegyházme gyénk az ezredforduló után címmel. A kiscsoportos beszélgetés után Jakubinyi György érsek találkozik az erdélyi bogozőkkel, majd előadást tart Főegyházme gyénk múltja és annak tanúságai címmel. Délután kerekasztal-beszélgetés lesz, majd a Szentegyházi Gyermekfilharmónia előadását hallgatják meg a résztvevők. Este héttől Jakubinyi György érsek celebrál szentmisét.

Vasárnap a reggeli elmélkedés és a kerületek találkozója után lesz a záró szentmise, amelyet Tamás József püspök celebrál.

Szvorák Kati, a Liszt- és Kodály-díjas felvidéki népdalénekes nemcsak a Háló Találkozó résztvevőit örvendezteti meg gyönyörű hangjával: vasárnap a kegytemplomban a fél 11-es szentmise után Mária-énekeket és más vallásos énekeket énekel.

Hargita népe, 2009 szeptember 18. Szeptember 20-án, vasárnap 11:30 órától a csíksomlyói Kegye templomban zenés áhítatot tartott Szvorák Katalin Liszt- és Kodály- díjas népdalénekesnő. Az áhítat Mária énekeket és más vallásos énekeket foglalt magába. Az esemény az Erdélyi Háló Találkozó egyik zárómozganata is volt egyben. Az előadás lehetőséget adott számunkra, hogy megismerhessünk olyan dallamokat, amelyek az évszázadok folyamán népünk, egyházunk kincseiből és lelki értékeiből születtek. A zenés áhítat után Ft. Tamás József püspök úr celebrált szentmisét Plusz Portál. roRendkívüli élményben lehetett része annak, aki múlt vasárnap a délelőtti szentmise után nem sietett el a csíksomlyói kegytemplomból. Miután Bőjte Csaba népviseletbe öltözött pártfogoltjai kivonultak a templomból, Szvorák Katalin állt a mikrofonhoz. A Felvidéken született népdalénekes ezúttal egyházi énekeket énekelt. Gyönyörű hangja, átéléssel teli előadása hitet erősített.

Szeptember 20-án, vasárnap a fél 11-es szentmise után (11:30 órától) a csíksomlyói Kegye templomban zenés áhítatot tart Szvorák Katalin Liszt és Kodály díjas népdalénekesnő. Ez az áhítat Mária énekeket és más vallásos énekeket foglal magába. Az előadás lehetőséget ad számunkra, hogy megismerhessünk olyan dallamokat, amelyek az évszázadok folyamán népünk, egyházunk kincseiből és lelki értékeiből születtek. A zenés áhítat után Ft. Tamás József püspök úr szentmisét celebrál.

Erdély Ma

Kézdivásárhelyen a Kanta utcai római katolikus templomban ma a 19 órai szentmise után Szvorák Katalin Liszt- és Kodály-díjas népdalénekesnő zenés áhítatot tart, ősi Mária- és más vallásos énekeket szólaltat meg.

Háromszék (Független Napilap)